

Anonüümseks muudetud versioon

Tõlge

C-240/19 - 1

Kohtuasi C-240/19

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

20. märts 2019

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Juzgado Contencioso-Administrativo n.º 2 de Ourense

Eelotsusetaotluse kuupäev:

26. veebruar 2019

Kaebaja:

FA

Vastustaja:

Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS)

XDO CONTENCIOSO/ADMTVO N 2 OURENSE (Ourense halduskohus nr 2)

[...] [kohtu andmed]

Menetlus: PO TAVAMENETLUS 0000309 /2017 A /

Ese RIIGI AMETIASUTUS

Mille algatas: FA

[...]

TESORERIA GENERAL DE LA SEGURIDAD SOCIALi
(sotsiaalkindlustusamet)

vastu

ET

[...]

KOHTUMÄÄRUS

Ourense, 26. veebruar 201[9].

FAKTIILISED ASJAOLUD

1. FA esitas halduskaebus Dirección Provincial de Ourense de la Tesorería General de la Seguridad Sociali (sotsiaalkindlustusameti Ourense provintsi direktoraat) 24. oktoobri 2017. aasta otsuse peale, millega jäeti rahuldamata tema vaie sotsiaalkindlustusameti Ourense provintsi direktoraadi 24. augusti 2017. aasta otsuse peale sotsiaalkindlustuse erikokkuleppe kohta, millega otsustati jätta rahuldamata tema taotlus ühineda korralise erikokkuleppega.

Kuna esitati nimetatud kaebus, otsustati menetleda käesolevat kohtuasja tavamenetluse normide järgi, paludes vastustajaks olevalt ametiasutuselt vastavat toimetust ja kutsudes menetluses osalema isikud, keda see võib puudutada.

Pärast haldustoimiku saamist anti kaebajale 20-päevane tähtaeg nõude esitamiseks, mida tehti nõutud ajaks ja vormis, taotlusega teha kohtuotsus, millega esitatakse Euroopa Kohtule eelotsusetaotlus esitatud sõnastuses või muus sõnastuses, mida kohus peab [lk 2] kohasemaks; teise võimalusena nõuti, et kohus teeks kohtuotsuse, millega tunnustatakse täielikult kaebaja õigust sõlmida sotsiaalkindlustusametiga tavaline või korraline erikokkulepe, tühistades kaebuse esemeks oleva haldusakti, ning teeks kõik selle õiguse tunnustamisest tulenevad seadusjärgsed soodsad otsused.

2. Kui vastustajaks olevale ametiasutusele anti tähtaeg, esitas ta kaebusele vastuste, milles ta esitas faktilised asjaolud ja õiguslikud põhjendused, mida ta pidas kohaseks, ning seejärel leidis, et eelotsusetaotluse esitamine ei ole vajalik, mistõttu ta lõpetuseks nõudis, et kohus teeks kohtuotsuse, millega jäetakse nõue rahuldamata ning mõistetakse kohtukulud välja kaebajalt.

ÕIGUSLIKUD PÕHJENDUSED

1. Vaidluse ese

Käesoleva kohtuvaidluse ese on määrata kindlaks, kas kaebajal on õigus teha Hispaania sotsiaalkindlustussüsteemi vabatahtlike makseid sotsiaalkindlustusametiga sõlmitud (tavalise või korralise) erikokkuleppe kaudu.

Kohtuasja dokumentidest ja haldustoimikust selgub, et kaebaja, kes on Portugali kodanik ja Hispaania resident, tõendab, et ta on tasunud sotsiaalkindlustusmaksleid Saksamaa sotsiaalkindlustussüsteemi kokku 464 kuud 1973. aasta septembrist kuni 31. detsembrini 2016.

4. juulil 2017 taotles FA tavalise või korralise erikokkuleppe sõlmimist.

Sotsiaalkindlustusamet (Tesorería General de la Seguridad Social) keeldus 14. juuli 2017. aasta otsusega tagasipöörduvad emigrantide erikokkulepet (mis ei ole see kokkulepe, mida taotleti) sõlmimast.

Kuna sotsiaalkindlustusamet märkas seda viga vaide lahendamisel, läks ta haldusmenetluses tagasi otsuse tegemisele eelnevasse etappi ja väljastas selle otsuse asemel uue, milles ta jättis taotluse rahuldamata põhjusel, et ta ei pidanud kohaldatavateks ühenduse määrusi, vaid ainult liikmesriigi õigusakte.

[lk 3] Kui oli esitatud vaie, kinnitati otsuses, et keeldumise põhjuseks oli, et kaebaja ei tõenda, et ta oleks mingil ajal teinud sotsiaalkindlustusmaksleid Hispaania sotsiaalkindlustusele, mistõttu ei saa ta liituda ka vabatahtliku kindlustusega.

Selle otsuse peale esitati halduskaebus, milles kaebaja taotles eelotsusetaotluse esitamist, millele ametiasutus esitas vastu vaidles.

2. Kohtuasjale kohaldatav riigisisene õigus

Riigisisene õigus, millele tugineb sotsiaalkindlustusamet kaebaja nõude rahuldamata jätmisel, on 13. oktoobri 2003. aasta määrus TAS/2865/2003, millega reguleeritakse erikokkulepet sotsiaalkindlustussüsteemis ja mille artikli 2 lõike 2 punktis a on sätestatud: „Sotsiaalkindlustusametiga võivad erikokkuleppe sõlmida:

Töötajad või töötajatega samastatud isikud, kes ei ole registreeritud neile kohaldatavas sotsiaalkindlustusskeemis ning ei kuulu kindlustusega kokkuleppe sõlmimise ajal mõne teise sotsiaalkindlustusskeemi kohaldamisalasse“.

Sama määruse artikli 3 lõikes 3 on omakorda sätestatud sotsiaalkindlustusega erikokkuleppe sõlmimiseks järgmised nõuded: „Kindlustusperiood sotsiaalkindlustuses peab olema erikokkuleppe sõlmimise taotluse kuupäeva seisuga 1080 päeva asjaomase sotsiaalkindlustusskeemiga liitumisele vahetult eelneva kaheistkümneme aasta jooksul.

3.1 *Selleks arvutatakse kokku ükskõik millisesse sotsiaalkindlustussüsteemi skeemi tehtud sissemaksed, sealhulgas erakorraliste maksete pealt arvestatavatele osapäevadele vastavad maksed, mida võidi teha mõne teise erikokkuleppe tagajärjel samade rahaliste hüvitiste katteks; maksed päevade eest, mida loetakse tegelikult kindlustusperioodiks esimesel palgata puhkuse aastal või lühemal perioodil, vastavalt kehtivatele õigusaktidele; iga lapse või kuni teise astme sugulase hooldamiseks vanuse, õnnetuse või haiguse tõttu; samuti vajaduse korral kindlustuspäevad töötukindlustushüvitiste või toetuste saamise ajal ja samuti kindlustusperioodid teistes Euroopa Majanduspiirkonna riikides või riikides, kellega on sõlmitud sellekohane rahvusvaheline leping, kui erinormiga [lk 4] või rahvusvahelise lepinguga ei ole ette nähtud teisiti, tingimusel et kindlustusperioodid ei kattu ja on selle erikokkuleppe, mille sõlmimist taotletakse, kuupäevast varasemad“.*

3. Liidu õigus

Selleks on EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU 29. aprilli 2004. aasta MÄÄRUS (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta;

Selle määruse artikli 2 lõikes 1 on sätestatud: „Käesolevat määrust kohaldatakse liikmesriigi kodanike, liikmesriigis elavate kodakondsuseta isikute ja pagulaste suhtes, kes on või on olnud sotsiaalkindlustusalaste õigusaktidega hõlmatud ühes või mitmes liikmesriigis, samuti nende pereliikmete ning nende ülalpidamisel olnud isikute suhtes“.

Teiselt poolt ja liikmesriikide õigusaktide erinevustest tulenevate võimalike lahknevuste vältimiseks on artiklis 5 märgitud: „Kui käesolevas artiklis ei ole sätestatud teisiti ning pidades silmas kehtestatud eri rakendussätteid, kohaldatakse järgmist:

b) kui pädeva liikmesriigi õigusaktide alusel võib teatavate faktide või sündmuste esinemisel olla õiguslikke tagajärgi, võtab nimetatud liikmesriik arvesse mis tahes liikmesriigis aset leidvaid sarnaseid fakte või sündmusi nii, nagu need oleksid aset leidnud tema enda territooriumil“.

Artiklis [6] on omakorda sätestatud: „Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, siis pädev asutus liikmesriigis, mille õigusaktide kohaselt:

- hüvitiseõiguste saamine, säilimine, kestus või taastamine,
- õigusaktidega hõlmatus või
- juurdepääs kohustuslikule kindlustusele, kohustusliku kindlustuse vabatahtlikule jätkamisele või vabatahtlikule kindlustusele või vabastus sellest,

mille tingimuseks on kindlustus-, töötamis-, füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemis- või elamisperioodide täitumine, võtab vajalikul määral arvesse teises liikmesriigis täitunud kindlustus-, töötamis-, füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemis- või elamisperioode, nagu oleks tegemist kohaldatavate õigusaktide alusel täitunud perioodidega“.

Mis puudutab lõpuks nõuet, et isik pidi olema varem Hispaania õiguse subjekt, on määruse artikli 14 lõikes 4 sätestatud: „Kui liikmesriigi õigusaktidest tulenevalt on vabatahtliku kindlustuse või kohustusliku kindlustuse [lk 5] vabatahtliku jätkamise tingimuseks selles liikmesriigis elamine või eelnev töötamine või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemine, siis kohaldatakse artikli 5 punkti b vaid isikute suhtes, kelle suhtes varem on kohaldatud selle liikmesriigi õigusakte töö või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise alusel“.

4. Poolte seisukohad

Kaebaja on seisukohal, et ta on täitnud ühenduse ja Hispaania õigusnorme nendes erikokkuleppe sõlmimiseks sätestatud nõuete osas, tuginedes sellele, et ühenduse määruse kohaselt piisab asjaolust, et ta on olnud registreeritud ühe liikmesriigi, käesoleval juhul Saksamaa sotsiaalkindlustusskeemis, kus ta on vahetult eelneva 12 aasta jooksul olnud kindlustatud üle 1080 päeva.

Seepärast leiab ta, et ei ole õige nõuda, et pidi olema varem kindlustatud ja registreeritud just Hispaania sotsiaalkindlustussüsteemis, kuna see oleks vastuolus ühenduse õigusnormidega [sotsiaalkindlustussüsteemide] kooskõlastamise kohta, mille eesmärk on ületada eri liikmesriikide õigusnormide erinevused, nähes ette, et liikmesriigis lepingu sõlmimiseks ei ole oluline koht, kus on kindlustumakseid makstud.

Lisaks ei kahjustaks see Hispaania sotsiaalkindlustussüsteemi tasakaalu, kuna Hispaania riik peaks maksma ainult tema sotsiaalkindlustussüsteemi tehtud maksetega proportsionaalse osa, ja mitte seda osa, mille saamise õigus on kaebajal tekkinud Saksamaal.

Selle peale väidab sotsiaalkindlustus, et taotlust ei saa rahuldada [...], kuna ei ole tõendatud Hispaania sotsiaalkindlustusele maksete tegemist 1080 päeva jooksul (kas tervikuna või täiendades seda perioodi Saksamaa sotsiaalkindlustusele tehtud maksetega) sotsiaalkindlustusskeemiga liitumisele vahetult eelneva viimase 12 aasta jooksul.

Ta on seisukohal, et Hispaania õigusaktides on see nõue tingimata nõutav tavapärase erikokkuleppe sõlmimiseks, kuna see institutsioon on asutatud ainult Hispaania, ja mitte Saksamaa sotsiaalkindlustusest makstava kindlustuskatte järjepidevuse tagamiseks.

[lk 6] Sotsiaalkindlustusamet on seisukohal, et see eeldaks, et ühtemoodi tuleb kohelda neid, kes ei ole teinud sissemakseid Hispaania sotsiaalkindlustuse ülalpidamiseks, ja neid, kes on seda teinud, millega võib vastavatele sotsiaalkindlustussüsteemidele kaasneda potentsiaalne kulu, iseäranis riikides, kus rändeliikumine võib olla intensiivsem.

5. Eelotsusetaotluse esitamise põhjused

Käesoleva menetluse ese on kindlaks määrata, kas ametiasutuse otsus jätta kaebaja taotlus teha vabatahtlikult sissemakseid sotsiaalkindlustussüsteemi rahuldamata seetõttu, et ei ole tõendatud Hispaania sotsiaalkindlustusele maksete tegemist 1080 päeva jooksul (kas tervikuna või täiendades seda perioodi Saksamaa sotsiaalkindlustusele tehtud maksetega) sotsiaalkindlustusskeemiga liitumisele vahetult eelneva viimase 12 aasta jooksul, on õiguspärane.

Küsimus on väga oluline niisugustes riikides nagu Hispaania või Portugal, kust toimus 1960. ja 1970. aastatel väga tugev ränne Euroopasse, kust on viimastel aastatel väga paljud otsustanud tagasi pöörduda oma päritoluriikidesse, et veeta viimased aastad seal, mistõttu võib analoogseid juhtusid olla palju.

Seepärast tekib küsimus, kas seda teises sotsiaalkindlustussüsteemis kindlustusmaksete tasumise aega tuleb arvesse võtta ja kas seda tuleb hinnata fiktiivselt, nagu oleks see olnud Hispaanias, ainult selleks, et võimaldada kohustusliku kindlustuse vabatahtliku jätkamise või vabatahtliku kindlustuse sõlmimist.

Seepärast on vaja selgitada, kas liidu liikmesriigi kodaniku puhul on kohustusliku kindlustuse vabatahtliku jätkamise või vabatahtliku lepingu sõlmimiseks nõutav [...], et ta peab olema liitunud selle riigi kindlustusskeemiga, kus ta soovib kõnealust kindlustust sõlmida, käesoleval juhul Hispaania, ja kas on vajalik, et taotleja peab olema mingil ajal ja enne taotluse esitamist olnud Hispaania õiguse subjekt või piisab sellest, et ta on olnud teise liikmesriigi õigussubjekt.

RESOLUTSIOON

[lk 7] 1. Peatada menetlus eelotsusetaotluse lahendamiseni.

2. Esitada Euroopa Kohtule EÜ artikli 234 alusel järgmine [järgmised] eelotsuse küsimus[ed]:

- a) Kui riigisisene õigusnorm, nagu määruse TAS 2865/2003 artikli 2 lõike 2 punkt a, nõuab, et kohustusliku kindlustuse vabatahtliku jätkamise või vabatahtliku kindlustuse lepingu sõlmimiseks peab isik olema liitunud mõne sotsiaalkindlustusskeemiga: siis kas ta peab olema liitunud mõne Hispaania sotsiaalkindlustusskeemiga või peab vastupidi Hispaania pädev asutus vastavalt määruse nr 883/2004 artikli 5 punktis b sätestatud faktilise samastamise põhimõttele võtma arvesse kindlustamist teise liikmesriigi samalaadses sotsiaalkindlustusskeemis, nagu oleks see toimunud Hispaanias?
- b) Kui riigisisene õigusnorm, nagu määruse TAS 2865/2003 artikli 3 lõige 3 nõuab, et kohustusliku kindlustuse vabatahtliku jätkamise või vabatahtliku kindlustuse lepingu sõlmimiseks tuleb tõendada kindlustusperioodi: siis kas on vajalik, et asjaomane isik oleks olnud mingil ajal minevikus Hispaania õiguse subjekt, või peab Hispaania pädev asutus vastavalt määruse 883/2004 artiklile 6 võtma arvesse teise liikmesriigi õigusaktide alusel täitunud kindlustusperioode, nagu oleksid need Hispaanias täitunud kindlustusperioodid?

Palume käesolev kohtumäärus menetlusepooltele kätte toimetada, teatades neile, et selle peale ei saa tavamenetluses edasi kaevata.

[...]

Nii otsustab [...] Juzgado de lo Contencioso-administrativo n.º 2 de Ourense (Ourense halduskohus nr 2) kohtunik.

[lk 8] [...]

[lk 9] [...] [kohtumääruse kuupäeva vigade parandus]

TÖÖDOKUMENT